

Kutatás és innováció az Európai Unióban: sikerek és kudarcok

Európai szintű kutatási hálózatépítés: A COST Action kutatási konzorciumok lehetőségei és kihívásai

Földvári Gábor tudományos főmunkatárs (HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont Evolúciótudományi Intézet)

Földvári Gábor a „Prevention, anticipation and mitigation of tick-borne disease” című, folyamatban lévő COST Action vezetője. Ebben a minőségében rálátással rendelkezik arra, milyen előnyökkel és nehézségekkel jár egy európai szintű kutatási konzorcium menedzselése. Előadásában arra világít rá, mire érdemes odafigyelni egy COST Action szervezésekor, mire számíthatnak a hazai kutatók, amennyiben csatlakoznak egy ilyen kezdeményezéshez, illetve ha vezető szerepet is vállalnak abban. Az előadás bemutat egy hazai példát arra vonatkozóan, hogyan lehet maximálisan kiaknázni az európai uniós kutatási együttműködésben rejlő lehetőségeket, egyúttal gyakorlati tanácsokkal is szolgál azok számára, akik kutatóként európai szintű konzorciumépítésben, különösen pedig COST Action pályázatban gondolkodnak.

Az uniós kutatási források felfüggesztésének hatása a fiatal kutatókra

Lengyel Balázs tudományos főmunkatárs (HUN-REN Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet)

2022-ben az Európai Unió Tanácsa az átláthatóság és az akadémiai szabadság csorbítására hivatkozva felfüggesztette 21 magyar egyetem kutatási támogatását. Az EU és Magyarország közötti vita továbbra sem zárult le; az egyetemek által az Európai Unió Bíróságán 2024 áprilisában benyújtott fellebbezések elhúzódó jogi folyamatra utalnak. Az FKA a hazai fiatal kutatók körében végzett felmérést a tilalom következményeiről. Különösen riasztó képet mutat a felfüggesztés által érintett pályakezdő kutatók jelentős aránya, amely nemcsak a felfüggesztés által közvetlenül érintett intézményekben (46,4%), hanem a még finanszírozásra jogosultak között is magas (35,1%). A felmérés eredményeiből kitűnik, hogy az uniós konzorciumok vezetői körében nőtt a bizonytalanság a magyar egyetemekkel és kutatóintézetekkel való együttműködéssel kapcsolatban. Ez a légkör a magyar kutatás nemzetközi tekintélyét és hosszú távú versenyképességét veszélyezteti Európában.

A határokon átnyúló műkincs-kereskedelem és az EU jogi szabályozása

Vadász Vanda tudományos segédmunkatárs (HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézet)

Kulturális örökségünk és az azt hordozó kulturális javak különleges jelentősége kétségszemből nyilvánvaló. Érezzük ezt magánszemélyként, műkedvelőként, kereskedőként, jogászként. Csodáljuk e javak szépségét, képességét a tudás hordozására, a történelem egy darabkájának megjelenítésére. A műtárgyak értéke azonban nem csak eszmei vonatkozásban hatalmas: piacuk hatalmas forgalmat generál, évente több milliárd eurós összeget mozgatva. E kereslet azonban köztudottan a tárgyak integritását veszélyezteti.

Ez a probléma az Európai Unió számára is nyilvánvaló: a kulturális vonatkozással bíró tárgyak védelmére fokozott figyelem irányul a jogalkotó részéről. Előadásom célja, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásunk 20. évfordulója alkalmából képet adjak a rendelkezésre álló uniós jogeszközökről, azok hatékonyságáról és jelentőségéről a magyar jogrendszer szemszögéből.

Navigálás a külföldi kutatásfinanszírozás útvesztőjében: kihívások, lehetőségek és a kutatói túlélés művészete

Vokony István egyetemi docens (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar Villamos Energetika Tanszék)

Az előadás célja, hogy betekintést nyújtson az európai uniós kutatási projektek finanszírozásának gyakorlati kihívásaiba és tapasztalataiba. A sikeres pályázáshoz nem csupán a források megszerzése, hanem a projektek végigvitele is kulcsfontosságú. Az előadás során az adminisztratív terhek, a szükséges készségek és a kutatókat érő terhelések kerülnek bemutatásra. Külön hangsúlyt kapnak az ipari hasznosítás és a termékfejlesztés folyamatai, valamint az elméleti kutatás és a gyakorlat közötti egyensúly megteremtésének nehézségei. A bemutatott projektek – mint az FP7, Flexitranstore, Interrface, Fracross, OneNet, TwinEU, HyNet és CableGnosis – példáin keresztül a hallgatóság megismerheti az innovációs folyamatokat és az esetleges kudarcok tanulságait is, beleértve az ERC, Interreg, Eurail, Widera és Life kezdeményezések tapasztalatait. Az előadás azzal a kérdéssel is foglalkozik, hogyan őrizhető meg a kutatók motivációja, és hogyan lehet egyszerre több szerepben helytállni a kutatói, ipari és oktatási feladatok során.